No. 1721. Zaterdag 23 December 1916. 33ste Jaargang.

1216--1916

FEESTNUMMER VAN DE AMIGOE DI CURAÇAO

BENEDICTUS XV, PAUS,

Aan den Hoogeerwaarden Pater Magister Ludovicus Theissling,

Algemeene Overste der Orde van den H. Dominicus, bij het naderen der feestelijkheden naar aanleiding van de zevenhonderd-jarige goedkeuring der Orde.

Geliefde Zoon, heil en apostolische zegen.

Bij de algemeene vergadering van de leden der Derde Orde van den H. Dominicus, drie jaar geleden te Florence gehouden, waren ook Wij met meerdere Bisschoppen tegenwoordig. Er is toen besloten, onder Onze volle goedkeuring en op Ons eigen aanraden, dat een dergelijke algemeene vergadering, maar met grooter luister en meerdere plechtigheid te Bologne gehouden zou worden ter viering van het zevende eeuwfeest van de goedkeuring der Orde. In de verste verte konden Wij toen niet vermoeden, wat God in de toekomst voor Onze nietswaardige persoonlijkheid had weggelegd, maar het scheen Ons toe, dat Wij een geheel bizondere reden hadden om de Orde te eeren en de herinnering aan den H. Vader Dominicus. Te Boulogne immers waren Wij de Bewakers van zijn H. graf, en volgelingen van zijn H. Regel, vereerden Wij een van Onze stadgenooten, als opgenomen onder het getal der Zalige Hemelingen.

Nu Wij echter bij het naderen van dit plechtig Eeuwgetij niet meer den stoel van Petronius bekleeden, maar den Stoel van Petrus, Prins der Apostelen, dunkt het Ons goed, terwille harer onsterfelijke verdiensten jegens de Kerk en om gevolg te geven aan den drang van Ons eigen hart, aan deze roemrijke Orde eenig bizonder bewijs te geven van liefde van den Apostolischen Stoel.

Door Goddelijken geest gedreven kan onze Voorganger, HONORIUS III, gezegd worden den schitterenden lof der Dominicanerorde als te hebben voorspeld, toen Hij op den twee en twintigsten December van het jaar 1216 de Orde, welke reeds 9 jaar bestond, goedkeurde en dienzelfden dag opnieuw aan den Stichter en Wetgever der Orde een Pauselijke Bul toezond met deze woorden: „Daar Wij overtuigd zijn, dat de fraters Uwer Orde de voorvechters van het Geloof zullen worden en het ware licht der wereld, keuren Wij Uwe Orde goed."

Hoe waar dit alles gezegd is, heeft de uitslag der feiten tot op onze dagen toe bewezen.

Want, wat het ijveren en strijden voor het Geloof betreft, vast staat, dat niemand meer dan zij met kracht en groote volharding is opgetreden tegen de belagers der Christelijke Leer. Vooreerst zijn daar de Albigenzen, tegen wie te strijden zij door God zelf werden opgewekt, met welk een kracht braken zij hun vermetelheid! Dan volgen de Catharen, de Patarinen, de Hussieten en Hervormers, en allen die op deze ketters volgden, hoe krachtig en vol wetenschap werden al dezen weerlegd in woord en geschrift en op den predikstoel. Niet zelden hebben zij de verkondiging van het Geloof met het vergieten van hun bloed bekrachtigd. Als een uit de velen worde Petrus Martelaar genoemd op wien de Kerk van Verona met recht trots gaat.

Wien is het onbekend met welk een ijver zij immer streden voor het behoud van de ongereptheid des Geloofs en de zuiverheid der Christelijke Zeden?

Om het overige niet te noemen, hoe heilzaam werkten tot dit doel de door hen ingestelde Broederschap van den Zoeten Naam Jesus, en van het Allerheiligste Sacrament, en de Derde Orde; welk een machtige steun ontving de Kerk van dat hechte bolwerk, opgetrokken door de eigen handen van den H. Dominicus en diens leerlingen, tegen de ketterijen en tot bescherming van het Christelijk leven, in den Rozenkrans van Maria!

Onvermoeid en met zeer veel vrucht hebben zij ook gewerkt tot uitbreiding van het H. Geloof.

Reeds van het allereerste begin der Orde af hebben hun heilige tochten naar de Barbaren in Azië en het Noorden van Africa veel nut gesticht; ook in Europa zelf, vooral in Polen en Hongarije. Zoodra Amerika voor hun apostolischen arbeid open stond, is er onmiddelijk een groot en machtig leger heen getrokken, voornamelijk uit Spanje. Steeds hebben zij zich, al de tijden door, zóó gedragen, dat zij met de overvloedige vruchten ook grooten roem inoogstten.

Roemrijk zijn onder hen de namen van *Ludovicus Bertrandus* en *Bartholemaeus de Las Casas*, van wie de eerste door den luister zijner deugden en de veelvuldige wonderdaden de glorie der Apostolische tijden heeft hernieuwd, terwijl de tweede met eere genoemd mag worden als de verdediger van 's menschen waardigheid, omdat hij de Indianen niet slechts ontrukte aan de slavernij des duivels, maar hen ook beschermde tegen de overheersching en onrechtvaardige behandeling van slechte menschen.

Eindelijk, wat het beste bewijs is van hun onbedorven Geloof en bij verheerlijking der Orde als het voornaamste gelden mag, hun onwankelbare trouw tegenover den Apostolischen Stoel.

Immers, men mag niet verzwijgen, dat met andere religieuzen vooral de leden dezer Orde veel leed te verduren hebben gehad, omdat zij zoo trouw bleven aan den Paus, toen het Pauselijk Gezag werd aangevallen door de Wereldlijke Macht. Zoo dikwijls de Paus van Rome moest worden verdedigd of beschermd, stonden de Dominikanen altijd vooraan. Blijft de gedachtenis aan de H. Catharina van Senen bizonder in zegening, over het algemeen is het genoeg bekend, dat de Apostolische Stoel steeds in de beste verhouding stond tot de Orde van den H. Dominicus.

Niemand zal verder kunnen loochenen, dat zij hun licht over de wereld hebben laten schijnen, allereerst door hun wetenschap. Het is toch algemeen bekend, hoe zij ten allen tijde zich toelegden op de studie, en hoe de ware vooruitgang der menschelijke maatschappij daarvan zeer veel steun heeft ondervonden. We behoeven de namen niet te noemen der Leden, die door fijn vernuft en uitgebreide kennis, de zware schatten hunner geschriften aan de onsterfelijkheid achter lieten.

Zij, die ingewijd zijn in de exacte wetenschappen, bewonderen de werken van Albertus den Groote, Antoninus, Cajetanus. Zij, die zich toeleggen op de gewijde wetenschap en met de liefde voor de studie de liefde voor de Kerk verbinden, hoe hoog achten zij, hoe vurig beminnen zij, hoe nauwgezet volgen zij Thomas van Aquino, wiens leer, dank zij Gods genadige bestiering, de Kerk heeft verlicht om de waarheid te bevestigen en de dwalingen van alle volgende eeuwen te bestrijden.

En nu moet men de Orde niet zoozeer loven, dat zij den Engelachtigen Leeraar heeft voortgebracht, dan wel, dat zij later nooit of nimmer ook maar een stroobreed van diens leer is afgeweken.

Maar bij dezen roem van wetenschappelijke ontwikkeling dient nog een andere gevoegd, bij God van veel hooger waarde, de luister harer heiligheid.

Zeer velen immers uit deze religieuze Orde, van het begin van haar bestaan tot op onze dagen, de een al heiliger dan de andere, zijn na een schuldeloos leven opgegaan ten hemel, vanwaar zij den Christen Volken het pad verlichten naar de volmaaktheid aller deugden. Aan het hoofd van dezen hemelschen rei schittert als Vader Sint Dominicus; na hem glinsteren in wondere verscheidenheid van kleinere sterren, Aquino, Ferrerius, Raymundus, de Maagd van Senen, en Zij die als Eersteling van Zuid-Amerika den roem der heiligheid naar die oorden overbracht.

Als men dit alles beschouwt, kan het geen verwondering baren, dat de Dominikanerorde altijd in hoog aanzien stond bij den H. Stoel, aan wien zij vier harer leden als heilige Pausen schonk. De Roomsche Opperpriesters zochten altijd in deze Orde naar mannen om de hoogste kerkelijke waardigheden te bekleeden, of hun de gewichtigste posten toe te vertrouwen. Ja, sommige ambten, ingesteld tot zuivere bewaring van het H. Geloof, werden voor altijd gegeven aan deze Orde om de Katholieke Leer en de Christelijke Zeden ongerept te houden.

Dit alles herdenkend, Geliefde Zoon, brengen Wij allereerst grooten dank aan God, den Oorsprong en Gever van alle goede gaven, dat Hij door zijne goedheid de Instelling van Uwen Stichter, de H. Vader Dominicus, tot dusverre heeft bewaard, Hem tegelijkertijd nederig smeekend Uwe Orde op gelijke wijze in de toekomst te willen zegenen en begunstigen.

Vervolgens wenschen Wij U en al Uwe Medeleden, die behooren tot de drie takken Uwer Orde, van harte geluk en sporen U aan te volharden in Uw streven om steeds waardige zonen te blijven van zulk een grooten Vader en volgelingen van Uwe groote helden.

In het bizonder beschouwen Wij het voor U als een gelukkig voorteeken, dat Gij juist bij de viering van dit luisterrijk feest met de opperste leiding der Orde werd belast. Wij wenschen U een voorspoedig bestuur en veel vrucht voor Gods Kerk.

Om het plechtige eeuwfeest, dat op den 22 December a.s. herdacht wordt met meer verdiensten en grooter vreugde te kunnen vieren, hebben Wij goedgevonden de schatten van de Pauselijke vrijgevigheid voor U open te stellen.

Aan allen derhalve, die gedurende de feestelijkheden een uwer kerken of kapellen, ook van de tweede en derde Orde, bezoeken, verleenen Wij onder de gebruikelijke voorwaarden een Vollen Aflaat.

Ook staan Wij toe, dat niet slechts op den dag van het plechtige Eeuwfeest, maar ook op de twee volgende dagen van de driedaagsche feestviering, waar die gehouden wordt, de H. Mis mag gelezen worden van den H. Dominicus.

Als onderpand der Hemelsche gunsten, en als bewijs van onze vaderlijke toegenegenheid verleenen Wij zeer gaarne aan U, beminde Zoon, en aan geheel de Dominicaner-orde den Pauselijken Zegen.

Gegeven te Rome, bij St. Pieter, 29 October 1916; in het derde jaar van ons Pausschap,

BENEDICTUS XV, PAUS.

22 December

„Over dat standpunt zijn wij heen."

Nog een staaltje, hoe 't verkeeren kan.

't Betreft den Heer Ter Laan, grootkampioen voor de openbare school, die niets liever placht dan de bijzondere school dood te drukken.

En zie nu eens, dezelfde man ijvert zoo krachtig als iemand voor de bevrediging.

Een citaat uit het analytisch Verslag, dat spreekt èn van 's heeren Ter Laan's veranderde zienswijze en van . . . . 's heeren Lieftinck's . . . . . palstaanderij. Dat laatste was wel te verwachten, maar ze blijft toch interessant.

In genoemd Verslag lezen we betreffende Dh. Ter Laan:

„De openbare school zal volgens spreker in de toekomst steviger staan, bij de grootere vrijheid meer nationaal worden dan ooit. Zij heeft een voordeel, dat geen andere school kan heffen; zij is de nationale school, de eenheidsschool, voor iedereen geschikt, zonder dat zijn overtuiging er wordt aangetast. De openbare school zal haar plaats behouden, met vrije wezenlijke middelen. In den strijd met geestelijke wapenen staat de openbare school sterk; zij zal de plaats behouden, die haar toekomt.

De heer Lieftinck: Daar gaat het niet om. Het gaat er om dat de Staat betalen moet.

De heer Ter Laan (Den Haag): Neen, het gaat er om, dat vrienden van de openbare school vreezen dat haar bestaan zal worden bedreigd.

De heer Lieftinck wil niet voor de scholen van anderen betalen. Over dat standpunt zijn wij heen. Wij willen voor de scholen van anderen betalen, gelijk zij voor de onze. De heer Lieftinck staat nog op het standpunt van Kappeyne.

De heer Lieftink: Dat zal ik u wel eens uiteen zetten.

De heer Ter Laan (Den Haag): Dat zal ons aangenaam zijn.

De toestand dat de scholen naast elkander staan, is alleen mogelijk bij financieële gelijkstelling. Subsidie alleen bevredigt niemand. Wie uit de openbare school wil, moet dat kunnen doen. En hoe minder de Kamer peutert aan het stelsel van de verzoeningscommissie, n.l. dat de verbetering van de eene school automatisch werkt voor de andere, hoe beter het zal zijn."

In België.

Alle huizen bij het vliegkamp St. Denis Westrem (Gent), zijn ontruimd tot ongeveer 2 K. M. in 't rond. Veel boeren zijn met have en vee verhuisd en hebben een nieuw verblijf moeten zoeken. 't Was een treurige stoet. De bannelingen kregen slechts 24 uren tijd om weg te trekken.

De Duitschers willen niet, dat er burgers bij het vliegkamp wonen. Alle wandelingen daar zijn eveneens streng verboden. Zoo is 't onmogelijk te weten te komen, welke schade er bij den laatsten bomaanslag aangericht werd. Men zag wel de Duitschers met paarden vluchten.

We spraken reeds over bommen die nabij de Brugsche Poort terecht kwamen en er serre's vernielden. Drie vielen ook in den tuin van het buiten-café Vooruit. In de woning van zerken-kapper Mah. bleef geen ruit heel. De kweteuren van twee burgers zijn onbeduidend.

De Belgische burgers, die tot den arbeid gedwongen worden, staan nu bijna gelijk met de Russen. Wat vroeger de Russische krijgsgevangenen deden, verrichten nu de burgers terwijl de Russen voor meer geheim werk worden gebruikt, dat vroeger uitsluitend door militairen werd uitgevoerd. Zoo is de toestand bij Knoke een Zee.

135 Burgers moeten er onder Duitsch toezicht arbeiden. De verdedigingswerken, zijn alles behalve licht. Men bouwt er schuilplaatsen in beton met muren van een meter dikte. Sommige hoeven worden omringd door halvemaanvormige dijken, twee meter hoog en bijna even dik. Rondom die dijken komen loopgraven en prikkeldraadversperringen. Aldus verandert men dergelijke hoeven in echte vestingen.

Men legt door het land verborgen loopgrachten aan, bedekt met aarde, waarop weer gras groeit. De Russen arbeiden verder kustwaarts, geheel afgesloten van de burgerij, met wie niet de minste betrekkingen aangeknoopt mogen worden. Hun arbeid mag uitsluitend door militairen bezichtigd worden. Men begrijpt de reden van dit dwingen der burgerij, als men op de zoozeer verminderde beweging der troepen let. De elektrieke trams die de verbinding vormen met Ostende en het Yzer-front, brengen geen volgeladen wagons militairen meer aan. De drukte in de statie van Heyst is zeer verminderd. De troepen blijven ook hier aan of in de onmiddelijke nabijheid van het front en de kustplaatsen behouden alleen hun eigen garnizoen. De troepen komen er dus niet meer om te rusten. Dit wijst op gebrek aan reserven en de outbrekende soldaten worden eenvoudig door burgers voor den militairen arbeid aangevuld.

— De Duitschgezinde correspondent van de „Nieuwe Courant" heeft het ongelukkige Leuven bezocht. Ziehier wat hij erover schrijft: „Alhoewel men aan den opkuisch heeft gewrocht, hoopen zich nog steeds de puinen op van honderden huizen, en boven al de ruïne, van af het statieplein tot aan de Groote Markt, verheffen zich treurende de standbeelden van Van de Wesjer en van den beroemden Leuvenschen professor Justus Lipsius. Hier en daar staat nog een huis of een klein groepje huizen recht. In eenige der grootste bestaande huizen in de Statiestraat, zijn de bureelen van de kommandatuur gevestigd. Reeds werden eenige huizen herbouwd en dragen het jaartal 1915. Andere werden enkel in hout heropgebouwd en zijn door handelaars bewoond. Men verkoopt er allerlei goeds, en men vindt er een haarkapper, een bierverkooper en een beenhouwer, samen wonende. Waarlijk eigenaardig . . . . doch waarlijk droevig is het zicht van die puinen en huizen. Men ziet er maar weinig voorbijgangers."

Kortrijk.

Op 't einde van October lagen Kortrijk, Oudenaarde, Doornik en tal van dorpen in dezelfde streek, vol Duitschers, geen jonge, goed uitgeruste mannen, maar vermoeide afgestredenen, die op hun gelaat nog de ellende van de Somme dragen. Geruimen tijd zijn zij in de woedende gevechten aan de Somme geweest en de compagnies zijn ontzettend geteisterd geworden. Eindelijk konden zij niet meer en men moest ze terugsturen voor de onontbeerlijke rust. Het was een triestige stoet bij hunne aankomst: gescheurde uniformen, verbanden bij velen, en een vermoeide stap bij allen. Sommigen waren onderweg gevallen en werden op wagens en karren vervoerd. Zij huiveren nog van de Somme en voor velen is de groote vrees, naar die hel te moeten terugkeeren. Wat een verschil met het verleden, toen deze plaatsen duizenden en duizenden flink uitgeruste soldaten herbergden.

De Nood in België.

De Times correspondent van Lausanne (Zwitserland), heeft inlichtingen over den toestand in België ontvangen, waaruit blijkt, dat in België de honger voor de deur staat. Vleesch is niet te krijgen en boter is uiterst schaars. Aardappelen ziet men niet meer. De prijzen hebben eene onmogelijke hoogte bereikt. Volgens officieële cijfers kost een pond koffie 10,50 fr; suiker 4.80; chocolade 15 fr., en zeep 4.80 fr. Petroleum is slechts in kleine hoeveelheden te krijgen. Het ontbreken van zeevisch op de markt en de buitensporige prijzen van het vleesch hebben de mosselen meer als voedingsmiddel op den voorgrond geplaatst. Brussel alleen verbruikte in de maand Juli 1,977,000, en in Oogst 2,510,000 pond mosselen.

Versterkingen in België.

De Duitschers gaan nog steeds voort met versterkingen aan te leggen tusschen 't Leopoldskanaal en de grens. Er wordt allerlei materieel aangevoerd, onder andere ook beton, wat wel wijst op de hechtheid van de gemaakte loopgrachten. Wij vernemen ook dat meer oostelijk in België, een zeer sterk loopgravenstelsel is aangelegd. Deze linie loopt van Leuven naar Mechelen, verder langs Bornhem en Willebroeck tot aan de Schelde ten Zuiden van Antwerpen. De forten van Antwerpen zijn in hun ouden toestand gebleven, als na het beleg. De eerste loopgracht van de genoemde linie is echter zeer krachtig versterkt met beton en ijzeren platen en voorzien van kamers voor manschappen en officieren, alsmede berging voor munitie en materiaal. De bevolking in deze streek toont meer vertrouwen in de toekomst, zooals blijkt uit het herbouwen van vele huizen, o. a. te Blaesveld, bekend door zijn forten en den hevigen strijd daar, tijdens het beleg van Antwerpen. Tal van nieuwe woningen zijn hier verrezen. Ook in de omgeving van Leuven en tusschen deze stad en Mechelen, zijn tal van verwoeste woningen en boerderijen geheel nieuw opgetrokken. Thans zijn de Duitschers ook bezig door een groot deel van Noord-België en de zandige Kempen, loopgrachten aan te leggen. Men neemt algemeen aan, dat deze voor oefening moeten dienen, doch dit is onwaarschijnlijk daar slechts zeer weinig soldaten naar deze streken worden gezonden.

De „New Statesman" over den slag aan de Somme.

De „New Statesman" schrijft over den slag aan de Somme:

Het Engelsche publiek kan thans de aanstaande gebeurtenissen met hernieuwd geduld volgen, daar het de wetenschap bezit, dat een oogenschijnlijke stilstand slechts het voorspel is, en waarschijnlijk een voorspel van korten duur, van een hernieuwden vooruitgang.

Er zijn vele redenen, die er voor pleiten, dat de eerstvolgende stoot grooter succes zal hebben dan de voorafgegane. Het weder blijft natuurlijk een belangrijke factor en het kan niet anders dan toegegeven worden, dat de geallieerden in dit opzicht al buitengewoon ongelukkig zijn geweest. Iedere offensieve beweging van den laatsten tijd ging bijna steeds vergezeld van een buitengewonen regenval. De Duitschers zijn in dit opzicht veel meer door de fortuin begunstigd. Bij hun groote offensief in 1914 hadden zij het prachtigste weer, dat men zich denken kan, van begin Augustus tot bijna einde October. Ook met hun groot offensief tegen Rusland in 1915 hadden zij sinds den slag bij Gorlice weken lang prachtig droog weer.

Gelukkig moet worden verklaard, dat het weer niet een beslissenden invloed op de oorlogsverrichtingen heeft. De beslissende factoren, die de overwinning ten slotte aan de geallieerden zullen verzekeren, bestaan en maken het waarschijnlijk, dat wij vermoedelijk binnen eenige weken een terugtocht van de Duitsche legers zullen aanschouwen en wel op groote schaal.

Wij spreken natuurlijk niet van zekerheid, doch steeds van groote waarschijnlijkheid. De Engelsche legers staan thans op 5 kilometer afstand van Bapaume en de versterking van deze plaats zullen wel niet sterker zijn, dan de geweldige versterkingen van die dorpen, die reeds door ons zijn bezet. Zoodra Bapaume in ons bezit zal zijn, zal de frontlijn Noordelijk van de Ancre bijna tot Atrecht een inham vormen, die voor de Duitschers zoo gevaarlijk kan worden, dat zij wel tegen wil en dank tot de evacuatie van dit gebied zullen moeten besluiten.

Zuidelijk van de Somme doet sich een analoog geval voor. Indien het den Franschen gelukt, Peronne in handen te krijgen, en nog eenige kilometers in de richting van St. Quentin voorwaarts te dringen, zal de frontlijn, die bijna tot Compiegne loopt, sterk worden bedreigd. Wanneer men in aanmerking neemt, alles, wat reeds is bereikt, moet men zeggen dat deze berekeningen niet al te overdreven optimistisch zijn.

Ten slotte doen zich natuurlijk nog veel gunstiger mogelijkheden voor. Veel conservatieve critici zijn van meening, dat de Duitschers wel degelijk ernstig in overweging nemen, de geheele Westelijke frontlijn nog vóór het invallen van den winter te verkorten. Dit zal echter slechts kunnen gebeuren, wanneer zij afstand willen doen van het thans door hen bezette gebied in Noord-Frankrijk.

Hoe er in Engeland gestookt wordt.

We hebben al eens iets meegedeeld van het Londensche weekblad „John Bull" van Horatio Bottomley, dat Nederland in den oorlog wil drijven. Het jongste nummer houdt zich in zijn hoofdartikel andermaal met ons land bezig.

Men herinnert zich wat wij verleden week hebben geschreven over het weinige aanzien, dat dit blad in ernstige Engelsche kringen geniet, maar ook over den invloed, dien dit in demagogische taal gestelde blad op zijn honderdduizenden Engelsche lezers moet hebben. Het artikel gaat eigenlijk over „een aanbod van den Kaiser" Bottomley „weet", dat de Duitsche keizer langs officieële weg naar een wapenstilstand tracht. Het loopt met Duitschland op een eind. Het heeft haast geen goud meer, en zonder goud kan het niets koopen, „zelfs niet in Holland." Met zijn bondgenooten verliest het dagelijks 83000 man, toevallig evenveel als de entente, maar de entente heeft veel meer menschelijk materiaal om de verliezen aan te vullen. Aan Bottomley's cijfers heeft men niet te twijfelen. Hij weet het.

Maar nu opgepast, zegt hij. De keizer is de arglist zelf. Gelukkig, Bottomley waakt en zal zijn duister complot uitbrengen. Daartoe eerst een herinnering aan iets, dat zijn lezers zeker vergeten zijn, misschien is het zelfs nooit goed tot hen doorgedrongen, zegt hij. En nu komt het:

En dat is, dat Duitschland in zijn dollen stormloop naar Parijs niet alleen Luxemburg en België heeft geschonden, maar toen ook door een deel van Nederland is gegaan. Zijt gij verrast? Nu, kijk dan eens op de kaart en let op die kleine strook Nederland aan de Duitsche grens, waar de stad Maastricht ligt. Daar is het, waar de vuile voeten van Hunnen op weg naar de hoofdstad van Frankrijk hebben geloopen! Ik zal mij niet ophouden met de ondersoeken of hun inval weerstaan kon zijn, zooals de dappere Belgen het hebben gedaan. Genoeg is het te zeggen, dat het niet gebeurde.

Maar Bottomley wil dat nu laten voor hetgeen het is. Wat hem aangaat is de toekomst. Hij zal nu zeggen, wat het plan van den keizer is. „Hij weet, dat hij in elk geval op den Rijn moet terugtrekken, en hij wil dat doen, onder dekking van een wapenstilstand, langs denzelfden weg als hij is gekomen — ten volle wetende, dat als hem nooit meer zal worden toegestaan door Nederland te trekken, en wetende ook, waar die uitgang hem is afgesneden, zijn terugtocht ernstig in gevaar is." Engeland moet er nu voor waken, dat niet de Duitschers dien gemakkelijken weg naar den Rijn kunnen nemen en tijd krijgen hun verdedigingswerken daar in orde te brengen.

„Ik heb," gaat Bottomley voort, „met Holland reeds eenige ronde woorden gewisseld," „nu heb ik iets anders te zeggen, en wel dit: wat de omstandigheden mogen geweest zijn, die het er toe brachten de Duitsche troepen in Augustus 1914 door Maastricht te laten trekken, het mag en het zal hun niet toelaten, terug te keeren. Het is de plicht der Engelsche regeering zonder een oogenblik te dralen, te dien einde afdoende waarborgen te eischen en te verkrijgen. Onze gezant in Den Haag moet last ontvangen een nota aan de Nederlandsche regeering te overhandigen, waarin een besliste verbintenis wordt verlangd, dat zij zich tegen een verder betreden van haar grondgebied zal verzetten, en onze hulp daarbij wordt toegezegd, en aan den anderen kant het volkomen duidelijk te maken, dat, wordt die verbintenis niet aangegaan, of in geval zij wordt geschonden, onmiddellijk tusschen ons een staat van oorlog zal ontstaan. En terwijl die nota overwogen wordt, zou die kleine vloot, die onlangs voor Piraeus ankerde, nuttig werk doen met langs de open kust van Holland te zwerven.

Ik voor mij ben altijd van gevoelen geweest, dat van den dag af aan, dat Duitschland de onzijdigheid van Luxemburg en België schond, wij van elke verplichting waren ontslagen om het grondgebied van Nederland te eerbiedigen, en wij dadelijk onze troepen er door naar Antwerpen hadden moeten laten rukken."

Na deze „ronde woorden" aan ons adres houdt Bottomley zich verder met Duitschland bezig. Slechts één vrede is mogelijk: Als Duitschland zich onvoorwaardelijk onderwerpt. En dan zullen de voorwaarden die het worden opgelegd zijn: het Duitsche Rijk gesplitst in verschillende staten onder gouverneurs, door de entente benoemd; de Duitsche vloot tusschen Engeland en Frankrijk verdeeld of bestemd als kern van een internationale politie; het Duitsche leger opgeheven; een oorlogsschatting van stavast; Turkije van de kaart weggevaagd, de Duitsche kolonie's tusschen de entente verdeeld; en zoo voorts.

Maar dat die fabel van het doortrekken van de Duitschers over Nederlandsch gebied nu zoo brutaal wordt opgedischt! En de toon van dat blad tegen ons land!

Waarom Falkenhayn in ongenade viel.

Het „Petit Journal" verneemt uit Bern:

De laatste, uit Berlijn ontvangen berichten betreffende de afdanking van generaal von Falkenhayn, constateeren de oneenigheid die heerscht in de hooge militaire Duitsche kringen.

Generaal von Falkenhayn zou, naar men verzekert, een volslagen verandering hebben voorgesteld in de oorlogsplannen, tot nog toe door den generalen staf gevolgd, maar de Keizer heeft met diepe verontwaardiging het nieuwe, hem ter goedkeuring voorgelegde ontwerp, verworpen.

Dit kan als volgt worden samengevat:

Generaal von Falkenhayn voorspelde een volslagen nederlaag der Bulgaren onder de convergeerende aanvallen der Geallieerden, die, van het noorden en het zuiden met alle macht de verbindingen met Turkije zouden verbreken. Men moest zich dus in 't onvermijdelijke schikken en onmiddelijk iederen veldtocht in de Balkan opgeven.

Falkenhayn stelde daarop voor om het Oostenrijksch-Duitsche front in 't Oosten weder samen te trekken, een grooter deel van Gallicië prijs gevende om zich terugtrekkende op een linie, die, loopende door Bielostock en Brest-Litovsk, in het Zuiden langs de rivier Bug zou gevestigd worden. Deze maatregelen moesten gevolgd worden door een verkorting der linie op het Roemeensche front door samentrekking na terugtocht op verdedigingsposities tusschen Orsova en Dorna-Vatra opgeworpen.

Wat het Westelijk front betreft raadde Falkenhayn aan; de onmiddellijke ontruiming van de bezette streken op Fransch terrein en de organisatie van een nieuw systeem van verdedigingslinies van Nieuwpoort tot Longwy langs de Fransch-Belgische grens, die zich vervolgens voortzet van de Fransch-Duitsche grens tot den Elzas.

De tranformatie van den Duitschen veldtocht in een zuiver defensieve strategie op de fronten waarvan de uitgestrektheid zeer verminderd zou worden, zou, zeide generaal Falkenhayn, de verbonden krachten paralyseeren en hun verhinderen den weerstand der Oostenrijkers en Duitschers te breken, tenzij ze er een onbepaald aantal mannen voor gebruikten en den oorlog met nog tien jaren langer rekten.

Bij het krijgsplan blijven en de uitbreiding van het front handhaven zou zijn, zoo besloot Falkenhayn het ongeluk tegemoet loopen.

Maar maarschalk Hindenburg verklaarde, dat het plan kinderwerk was, en een lafheid, Duitschland onwaardig.

Waarop de Keizer, het advies Hindenburg aannemende, Falkenhayn terugriep.

DE OORLOG.

Woensdag, 20 December, hebben de Verbonden Mogendheden hun gezamenlijk antwoord gezonden aan de Duitsche Bondgenooten. Die Nota was geen weigering der vredesvoorwaarden zonder meer. Zeer voorzichtig werd aan de Duitschers te kennen gegeven, dat vredesvoorwaarden zonder schadeloosstelling en zonder waarborgen voor de toekomst onaannemelijk waren.

Er is dus behendig een achterdeurtje opengelaten tot verdere besprekingen.

Het volledig herstel van Servië schijnt ook onder de eischen der Verbondenen te zijn opgenomen.

Het vredesidee is op marsch en zal langzamerhand wel verder komen.

Men schijnt te willen geraken tot een Vredesconferentie in Den Haag, waar de onderlinge besprekingen over de voorwaarden leiden kunnen tot het zoo gewenschte Vredesverdrag.

Intusschen vecht men dapper door.

Vrijdag, 15 December, hebben de Franschen de Duitsche troepen ten Noorden van Verdun weer een paar Kilometer teruggeworpen. Zij namen 11,387 man gevangen en veroverden 115 kanonnen, 44 bommenwerpers en 107 mitrailleuses.

Deze overwinning komt geheel onverwacht en ontneemt den Duitschers alle voordeelen, welke zij sedert 23 Februari 1916 rondom Verdun behaalden. Het is het einde van den slag bij Verdun.

Generaal JOFFRE is benoemd tot Opperbevelhebber van het Fransche leger en technisch adviseur. In zijn plaats treedt Generaal NIVELLE op als Commandant van het leger in het Noorden en N. Oosten van Frankrijk. De laatste overwinning is ten deele ook aan Grl. NIVELLE te danken.

Griekenland heeft aan het ultimatum der Verbondenen toegegeven.

Roemenië schijnt bekomen van den eersten schrik en begint nu weer tegenstand te bieden aan de Duitschers.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Gisteren herdacht de Predikheeren orde, of de Orde der Dominikanen, haar zevenhonderd-jarig bestaan, aan welk glorierijk feit de *Amigoe* een feestblad wijdde. Ter wille der groote drukte van de aanstaande Kerstdagen werd de Kerkelijke viering uitgesteld tot Dinsdag 9 Januari a. s.

Eergisteren is de Oud-Generaal der Orde, de Hoogeerw. Pater HYACINTE CORMIER, te ROME overleden.

***

De nieuwe Algemeene Overste der Eerw. Fraters van O. L. Vrouw Moeder van Barmhartigheid, de Zeereerw. Frater RADULPHUS is 25 Oct. ll. met de *Nieuw Amsterdam* aan den Hoek van

van Holland aangekomen. Z. Eerw. werd door twee Leden van het hoofdbestuur afgehaald en naar Tilburg begeleid. Onmiddelijk na aankomst werd Fr. RADULPHUS door Z. D. H. Mgr. DIEPEN, geassisteerd door de Weleerw. Heeren Rector en Conrector, geïnstaleerd. De nieuwe Superior legde den eed af en de Fraters kwamen hem huldigen als hun Overste door den handkus. Na het *Te Deum* en den Bisschoppelijken Zegen volgde de feestelijke ontvangst in het Klooster. Eerst daarna kon fr. RADULPHUS er aan denken zich een oogenblik rust te gunnen.

* *

De opvolger van fr. RADULPHUS op Curaçao zal wezen de Eerw frater AURELIANUS, hoofd der St. Jacobschool in Den Bosch. De nieuwe Frater Directeur gaat 2 Januari te Amsterdam scheep en brengt een paar flinke krachten mee voor het Bijz. Onderwijs.

Een voorspoedige reis zij hun toegewenscht.

Zilveren Jubilé.

De Eerw. Zuster MARIA EUCHERIA vierde Woensdag haar vijf en twintig jarig Professiefeest. Al is de goede Zuster in de buitenwereld weinig bekend, daar Zij twee en twintig jaar werkzaam was in het Pensionaat Welgelegen, toch meenen wij Haar een hartelijk *Proficiat* te mogen toeroepen. De Jubilares is nog jong genoeg om ook het gouden feest te vieren. Zij werd te Volendam geboren 8 Feb. 1869, trad 15 Dec. 1889 in het klooster te Roosendaal, legde 20 Dec. 1891 hare H. Geloften af en kwam 13 Oct. 1894 op Curaçao.

De „Curaçaosche."

De Petroleum Maatschappij heeft reeds meerdere malen blijk gegeven het karakter van ons volk goed te begrijpen. Nu weer heeft het Bestuur toegestaan, dat de Arubianen hun Kerstfeest en Nieuwjaar thuis mogen vieren, onder beding, dat allen 3 Januari weer terug zijn en aan het werk.

We hopen, dat er niemand ontbreke.

Havennieuws.

Donderdag 21 Dec. zou de Holl schoener *Maria Leoncita* uitvaren naar Aruba. Door sterken stroom en weinig of geen wind geraakte 't vaartuig tot onder 't Riffort. Er werd nu opgeloefd naar 't Waterfort doch, door wat oorzaak ook, 't schip kon niet spoedig genoeg meer draaien, en liep op de rotsen bij genoemd fort. Spoedig bleek, dat 't een lekkage had bekomen en dat 't roer was stukgeslagen. Onmiddelijk werd hulp gevraagd en na eenige oogenblikken kwam de Loodsboot en sleepte den schoener weer naar de plaats zijner afvaart. De passagiers, die 's anderendaags morgens op Aruba hoopten te arriveeren, keerden huiswaarts. Door dit ongeval was hun de lust vergaan om nog met een ander zeilschip, de *Refugio*, die eenige oogenblik later de reis naar Aruba zou aanvaarden, hun tocht voort te zetten.

Den wolgenden dag was de *Maria Leoncita* in staat de reis naar Aruba opnieuw te ondernemen.

Stroom.

Maandagmiddag is de loodsboot twee uur lang bezig geweest om een schoener binnen te loodsen, maar er stond zooveel stroom, dat de motor er niet tegen op kon werken. De schoener werd los gelaten en dreef weer weg. Eerst den volgen den dag kon hij binnenloopen.

s. s. „Nicosian".

ll. Zondag is hier 't Engelsche s. s. *Nicosian* voor de haven geweest doch werd doorgewezen, wijl het gewapend was. Als gewapend schip had het alleen kolen mogen innemen, maar niet de vracht van 80 ton voor hier bestemd mogen lossen. De vracht voor Curaçao werd mee teruggenomen naar Engeland. Gewoonlijk laten de Engelsche booten hunne kanonnen op Barbados en zetten de reis door de Antillen ongewapend voort, om ze op hunne terugreis naar Engeland weer aan boord te nemen. Zou de *Nicosian* wellicht wat schrik hebben gehad een Duitschen onderzeër te ontmoeten in de Caraïbische Zee?

In Trinidad en Tobago schijnt men daar ook bang voor te wezen. Aan de Zeevarenden werd bericht, dat tot nader order de havenlichten aldaar niet branden zullen.

Ook op Jamaica nam men de noodige voorzorgen.

Er schijnt dus wel als waar to worden verondersteld, dat een Duitsche onderzeër in onze buurt rond zwerft.

Hoog bezoek.

De Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, heeft op laatstleden Dinsdag een bezoek gebracht aan het Leprozengesticht.

Nieuwe Dokter.

Op 20 dezer heeft de heer Jacobo Oduber, die aan de University of Maryland te Baltimore het diploma als medicinæ docter heeft verkregen, met gunstig gevolg voor de Geneeskundigen Raad alhier het voorgeschreven examen afgelegd ten einde in deze kolonie tot de uitoefening van de genees-, heel- en verloskunde te worden toegelaten.

De Cur. Ort.

Consulaat.

Bij Koninklijk Besluit werden er kend en toegelaten:

De Heer S. A. L. MADURO als consul van Portugal

De Heer J. M. L. MADURO als consul generaal van Guatemala.

De Heer G. S. MESSERSMITH als consul der V. St. van N. Amerika.

Onze gelukwenschen.

Grootbedrijf.

Zondag ll. werd hier telegrafisch bericht ontvangen, dat een Nederlandsch Consortium de Plantage *Muizenberg* heeft aangekocht om er een reuzenvergaarbak van te maken. De groote moeilijkheid der watervoorziening zal daardoor worden opgelost.

We wenschen het nieuwe bedrijf veel succes en hopen, dat spoedig met de voorbereidende werkzaamheden begonnen zal worden. Die werkzaamheden bestaan in het volspuiten van den bodem met cement en afsluiting van het terrein door een dam. Het terrein aan drie kanten door heuvels omgeven, wordt dan één groote regenbak, die water genoeg zal bevatten om stad en buitendistricten van het noodige te voorzien.

De Deensche Antillen.

De volksstemming over den verkoop op 14 December gehouden, bracht 283 stemmen voor en 157,000 tegen uit.

Kalenders.

Ontvangen van den Heer M. S. L. MADURO, als Agent van de *Remington* schrijfmachine;

Van de firma S. E. L. MADURO & SONS als agent van de *Atlas Portland*.

Officiëele berichten.

Tot sergeanten bij de rustende stedelijke schutterij alhier zijn benoemd de korporaals bij dat korps John Peiliker, Julio L. Henriquez, Theodoor Romijn en Jos M. L. Maduro.

Aan den stuurman van de loodsmotorboot alhier Jozef Bernabela is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De heer M. F. Kroon is belast met de waarneming van het ambt van machinist-werkbaas bij het Departement van Openbare Werken in deze kolonie.

Aan den klerk op het Departement van Openbare Werken alhier, tevens fung. Yker, J. H. Perret Gentil Lz. is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den onderwijzer 1ste klasse alhier F. Stel is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan Mej. J. C. M. Lingstuyl, onderwijzeres 3de klasse aan de openbare school te St. Eustatius is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Mej. Mary Merens is tijdelijk belast gebleven met de functiën van hoedenvlechtster aan de vlechtcursus in het moisjesweeshuis op Habaai.

Aan den Postdirecteur op Curaçao H. J. Cohen Henriques is in het belang van de hoedenindustrie, een jaar verlofsverlenging verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Rafael Ramos Albuja, 2, Milagro Alvarez, José Manuel de Castro, Edmond Deel Mevrouw E Dussel-Ferré Jacobs, A. W. G Dittmar, Elisa Gomez, Julio C. Hernandes, Natalia de Cortecero, Luisa Janbos, Eloiza Jansen, Victor Natan, S Rodriguez, Welemina Semberman, Rosita Skoop, Antonio Tarsen, Enrique Thielman, Sotera Torres, Taurel Hnos & Benacerraf, C A Verhey

Drukwerken: A W Dittmar

Zonder adres: verschillende exemplaren van „R K. Dagblad Het Huisgezin", „Gaceta Oficial", 1 ex „Graafsche Corrant", 1 ex „Geillustreed Zondagsblad" en eenige exemplaren „*Arnhemsche Courant*"

Aangeteekende stukken: Renita Haslip, Juliana Hoyer, Alfredo Moron, Ricardo Piezza, c|o Pinedo & Co E van der Waorden

Rebuten: verzonden door F Floricurt, Maria Schoop en Lavinia Schotborg

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7,30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1	Stein	Marsch	J Verbist
2	Stradella	Ouverture	Flotow
3	Ricordo di Torino	Valse	Becucci
4	Telefunken	Potpourri 1e uitv.	C Morena
5	Kronungsmarsch		Meyerbeer
6	Christmas Song	Fant 1e uitv.	M Schutze
7	Polka des Commeres		G Allier
8	a. Ensueño y Realidad	Danza	Callejo
	b Alma Llanera	Joropo	Gutierres

„Heelsum"

Het Nederlandsche stoomschip *Heelsum*, groot netto 3.954 M3, schipper E. Teensma, komende van Tucacas, is na in de Willemstad te hebben gebunkerd, den 18 December 1916 te Newport (Fulkbaai) aangekomen, heeft aldaar eene lading van 1.930.400 K. G. phosphorsure kalk ingenomen en is den 16 d. a. v. vertrokken met bestemming naar Londen.

Testamentenregister.

Bij Koninklijke Boodschap van den 28n. Mei 1914 (Zitting 1913–1914–318) werd aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter overweging aangeboden een ontwerp van wet houdende instelling van een centraal testamentenregister, waarop den 27n. Maart 1915 Voorloopig Verslag is uitgebracht. In de Memorie van Antwoord, welke van een gewijzigd ontwerp vergezeld ging (Zitting 1914–1915–65), wordt medegedeeld, dat kort na de aanhangigmaking van het ontwerp tusschen de betrokken Ministers een overleg is geopend over de vraag, of verruiming der regeling niet aanbeveling zou verdienen, om de gegevens over akten, bestemd om na doode te werken, in de koloniën tot stand gekomen, eveneens, in Nederland te doen centraliseeren.

Ook de Gouverneur deelt de opvatting, dat zoodanig register voor deze kolonie groot nut zal kunnen opleveren. Zonder dat de testamentaire beschikkingen openbaar worden gemaakt, kunnen na overlijden of verklaring van vermoedelijk overlijden van den erflater of erflater of schenker, alle belangstellenden zich vergewissen of hij een beschikking als in artikel 1 bedoeld, heeft gemaakt en dreigt niet het gevaar, dat nalatenschappen worden vereffend, zonder dat behoorlijk rekening is gehouden met een door den erflater gemaakt testament. Zooals nader in het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald, zenden de ontvangers de bij hen ingekomen lijsten aan den Inspecteur der belastingen, te wiens kantore gemeld register zal worden ingericht en bijgehouden en alle over de geheele kolonie verspreide gegevens gecentraliseerd. Een dubbel van dat register zal naar Nederland worden opgezonden, ten einde met het Nederlandsche te worden vereenigd.

Artikel 6 bevat eene telkens terugkeerende verplichting voor de notarissen; artikel 7 daarentegen schrift slechts ééne inzending voor en heeft uitgewerkt, zoodra zulks heeft plaats gehad. Aangezien bij Gouvernementsbesluit van den 17n. Juli 1869 No. 408 ter uitvoering van artikel 60 van het Reglement op het Notarisambt (Curaçaosche Courant van den 24n. Juli 1869 No. 29) bepaald is dat de bewaarplaats der minuten, registers en repertoria van notariële akten op elk eiland der kolonie zal zijn ter Griffie, op Curaçao van het Hof van Justitie en op de andere eilanden van het Kantongerecht, behelst artikel 8 een gelijk voorschrift aan de griffiers, voor zoover zij meergemelde akten onder hunne berusting hebben, terwijl het laatste lid ook eenige artikelen van procesrecht toepasselijk verklaart.

De dag, waarop de verordening in werking treedt kan nog niet worden opgegeven; dit is afhankelijk van het tijdstip, waarop de Nederlandsche wet in gang wordt gebracht, hetwelk aan de Kroon ter bepaling is overgelaten.

Het hierbij ingediende ontwerp komt zooveel mogelijk overeen met het wetsontwerp, terwijl bij het samenstellen van het in de artikelen 2 en 4 bedoelde besluit eveneens de algemeene maatregel van bestuur als voorbeeld zal worden gebezigd.

Staat van Uitvoer.

Het derde kwartaal viel tegen, wat het algemeen eindcijfer betreft. Dat bedroeg:

In 1916	fl 535,711
„ 1915	„ 738,586
„ 1914	„ 617,194
„ 1913	„ 544,117
„ 1912	„ 594,460

De uitvoer gedurende het derde kwartaal van het loopende jaar was dus het minste van de laatste vijf jaren gedurende hetzelfde tijdvak.

Min was de uitvoer van ALOE'

In 1912	werd uitgev. voor	f 61,209
„ 1913	„	„ 66,483
„ 1914	„	„ 104,224
„ 1915	„	„ 105,597
„ 1916	„	„ 32,195

Veel beter was de uitvoer van DIVIDIVI

In. 1912	werd uitgev. voor	f 13,122
„ 1913	„	„ 14,580
„ 1914	„	„ 18,989
„ 1915	„	„ 7,800
„ 1916	„	„ 39,310

Niet zonder beteekenis de uitvoer van GEITENVELLEN.

In 1912	werd uitgev. voor	f 9,026
„ 1913	„	„ 8,317
„ 1914	„	„ 10,759
„ 1915	„	„ 6,821
„ 1916	„	„ 17,177

De uitvoer van HOEDEN begint weer te stijgen.

In 1912	werd uitgev. voor	f 181,750
„ 1913	„	„ 144,584
„ 1914	„	„ 133,638
„ 1915	„	„ 110,890
„ 1916	„	„ 124,052

De STEENKOLEN werden duur.

Werd uitgevoerd:

In 1912	K.G. 12,738	voor.	f 171.963
„ 1913	„ 12,524	„	„ 173,504
„ 1914	„ 15,606	„	„ 215,257
„ 1915	„ 12,496	„	„ 198,679
„ 1916	„ 8,410	„	„ 232,225

De uitvoer van ZOUT was tamelijk normaal.

In 1912	werd uitgev. voor	f 7,593
„ 1913	„	„ 13,322
„ 1914	„	„ 16,709
„ 1915	„	„ 10,818
„ 1916	„	„ 12,100

Het lagere cijfer van onzen uitvoer gedurende het derde kwartaal moet worden toegeschreven aan het stilstaan der goudmijnen op Aruba en van phosphaat op Curaçao. De geheele uitvoer van de eerste negen maanden van het loopende jaar bedroeg:

1e. kwartaal	f 668,608
2e. „	„ 587,037
3e. „	„ 535,711
Totaal	f 1.791,356

't Kan dus nog al schikken voor oorlogstijd.

Reisplan Hr. Ms. „Holland".

Overgenomen uit de „Heldersche Courant."

Vertrek van Nieuwediep	1 Dec. '16	
Aank. te Ponta Delgado (Azoren)	12 „	„
Vertrek van idem	15 „	„
Aank. te Castries (St. Lucia)	25 „	„
Vertrek van idem	27 „	„
Aank. te Curaçao	30 „	„
Vertrek van idem	20 Jan. '17	
Aank. te Kingston (Jamaica)	23 „	„
Vertrek van idem	27 „	„
Aank. te Havana (Cuba)	31 „	„
Vertrek van idem	5 Feb.	„
Aank. te Bermuda	10 „	„
Vertrek van idem	13 „	„
Aank. te Fayal (Azoren)	21 „	„
Vertrek van idem	24 „	„
Aank. te Nieuwediep	7 Mrt	„

Buitenland.

Ver. Staten en Mexico.

President Wilson is besloten zelf de hand te slaan aan de Mexicaansche moeilijkheden.

Hij hield eene bijeenkomst met Secretaris Lane, hoofd der Amerikaansche afvaardiging ter Mexicaansche vredesconferentie, met het inzicht de reden te weten te komen waarom Mexico den weg eener overeenkomst met de Vereenigde Staten blijft versperren.

Men zegt dat de president overtuigd is dat de Vereenigde Staten er zullen moeten toe besluiten strenger maatregelen tegenover Mexico aan te wenden, indien Carranza de onderhandelingen voorts blijft uitstellen.

Noordelijk Mexico wordt door opstand teenemaal aan stukken gereten. Nog nooit te voren heerschte er daar zulke staat van regeeringsloosheid en anarchie als heden, niettegenstaande de zes jaren van revolutie die het reeds beleefd heeft.

Max Weber, de Duitsche Consul in noordelijk Mexico, deelde mede, dat hij van Chineesche en Mexicaansche vluchtelingen, die hier van Jiminez aankwamen, vernomen had, dat Villa orders had gegeven om alle vreemdelingen in Parral en het Parral district om het leven te brengen.

Zij meldden dat de toestand in Parral veel erger was dan wij geloofden, zei de Consul. Zij bevestigden het bericht, dat Villa gelast had alle vreemdelingen te dooden en ook dat die order opgevolgd werd en er bestaat groote vrees voor alle vreemdelingen in het Parral district.

Er is eene overeenkomst getroffen tusschen beide partijen, waarbij de Vereenigde Staten hebben toegestemd de expeditietroepen onder Generaal Pershing van Mexico's grondgebied terug te nemen op zekere voorwaarden.

Ook inzake de bescherming der grenzen werden maatregelen vastgesteld.

Ten opzichte van het recht door Amerika voorbehouden om te allen tijde, wanneer zij het noodig oordeelt, militaire afdeelingen binnen Mexico te zenden ter opsporing en vervolging van bandieten, werd van Mexicaansche zijde niets geaccepteerd nog.

Als de beide betrokken gouvernementen nu op het opgemaakte protocol teekenen, dan zal de bestaande conferentie hare besprekingen ook over andere zaken voortzetten.

Indien echter geen aanneming volgt, dan is daarmede tevens de Amerikaansch - Mexicaansche Bevrediginge conferentie tot een eind gekomen.

Wat één duikboot verrichtte.

De kapitein-luitenant van Arnoult, die eenige maanden geleden met de duikboot „U 35" in de Spaansche haven Carthagena aankwam, heeft de Orde pour le mérite gekregen Hij heeft 126 vijandelijke schepen met een gezamenlijke tonneninhoud van 270,000 tonnen tot zinken gebracht, daaronder 2 kleine kruisers, n.l. de Fransche kruiser „Richot" en de Engelsche „Primola". Dan nog verscheidene hulpkruisers, o.a. de „Gallja", de „Provence" en de „Moneapolis" en eveneens een groot aantal transportschepen voor troepen en materiaal, meestal bestemd voor Saloniki. In dien tijd heeft hij met succes 17 zeegevechten doorstaan en heeft niet minder dan 4 kanonnen buit weten te maken. Bij ééne enkele onderneming heeft hij 91,000 tonnen scheepsruimte vernietigd. De gezamenlijke waarde van de door hem tot zinken gebrachte schepen en ladingen bedraagt 450,000,000 mark.

De stemming in Frankrijk tegenover Nederland.

Bij het behandelen van dit onderwerp, dat zeer zeker met het oog op de toekomst de nauwlettende aandacht van alle Nederlanders verdient, wil de Correspondent van *De Maasbode* niet al de grieven herhalen, die tegen Nederland worden aangevoerd.

„Het stemt me te gelukkig te kunnen bevestigen, dat noch de fouten van enkele Nederlanders, noch de misslagen van Fransche of Entente gezinde personen de Fransche openbare meening hebben kunnen vergiftigen. De Fransche regeering staat hoog boven geruchten van de straat Zij weet de moeilijke positie, waarin Nederland onder politiek en militair opzicht verkeert, te begrijpen en heeft met de Nederlandsche regeering de beste betrekkingen onderhouden Hare waardige houding kon niet anders dan het volk tot nadenken stemmen: zij, die zijn vertrouwen bezitten, moeten het toch beter weten en méér weten dan wat Jan en Alleman zooal weten te verhalen.

Voor de zevende maal vertrek ik naar het front; vele Fransche steden en dorpen heb ik bezocht, en in den beginne onder de mindere officieren, de soldaten en burgers wel eens een niet vleiend oordeel over de Hollanders vernomen. Telkenmale heb ik er zorg voor gedragen de stemming mijner omgeving opnieuw te peilen. Over zulk een onderzoeken in vogelvlucht kan ik niet anders dan met voldoening spreken.

Het vraagstuk, dat ik aanroer, zou een dankbaar onderwerp vormen voor een afzonderlijke studie; den oorlogscorrespondent wordt echter slechts de gelegenheid gegund „le long du chemin" indrukken te garen.

In de Nederlandsche pers werd reeds met erkentelijkheid gesproken over het onderzoek, dat onze Fransche confrater Maurice Gandolphe omtrent de houding van Nederland ter plaatse instelde en wiens gunstig rapport in de „Revue des Deux Mondes" verscheen. Ik heb op het Bureau de La Presse van het Fransch ministerie van buitenlandsche zaken met dezen waarheidlievenden Franschman kennis gemaakt en kan stellig verzekeren, dat die welbekende letterkundige in invloedrijke kringen zijne landgenooten het ware Nederland leert kennen.

Het deed me ook zeer aangenaam aan, dat op het Fransche ministerie van buitenlandsche zaken, verre van het lawaai der straat, zich flinke mannen bevinden, die onbevooroordeeld den handel en wandel van Nederland gadeslaan. Het zijn militaire en civiele beambten, geen dilettanten. Die ambtenaren kennen Nederland, omdat zij te midden van het Nederlandsche volk tien en meer jaren hebben geleefd. Zij kennen de bestaansvoorwaarden, de zeden, de gebruiken, de t a a l van het Nederlandsche volk en lezen iederen dag de Nederlandsche bladen, waarin het doen en laten van regeering en volk wordt weerspiegeld. Verschillende malen heb ik met hen gesproken en stond verbaasd over hun breede opvatting en hun zakelijke kennis der politieke stroomingen in Nederland. Niets ontgaat hen, noch de uitingen van de groote bladen als de „Nieuwe Rotterdamsche Courant" en „De Maasbode", noch die der kleine blaadjes als „de Toekomst" en „Dietsche Stemmen". Door de in de groote steden verschijnende bladen houden zij zich op de hoogte van de opinie in de steden en door de talrijke provinciale bladen van de stemming ten plattelande. Ook al wat in wetenschappelijke tijdschriften en in den boekhandel van Nederland verschijnt, interesseert hen.

Van al de voorbeeldig ingerichte afdeelingen van het Bureau de la Presse, heeft de afdeeling „Vreemde bladen" het meest er toe bijgedragen om Nederland meer en beter te doen kennen. Menig Nederlandsch blad, dat door weinig vèr-ziende persmannen — gelukkiglijk worden ze door de geallieërden niet „au sérieux" genomen — wordt zwart geverfd als pro Duitsch, staat hier bij hen, die met het onderzoek belast zijn, gunstig aangeschreven. Zijn zij niet altijd bij machte enkele stokebranden het zwijgen op te leggen, vaststaat tenminste, dat de stem van die verdwaalden niet in het minst het oordeel van het ministerie van buitenlandsche zaken vermag te benevelen.

Zeker is ook, dat de kleine bladen, die zich aan, voor Nederland onheusche uitlatingen, hebben schuldig gemaakt, nu weten, dat de belangen die ze nastreven ondergeschikt moeten blijven aan het gemeenschappelijk doel. Liefst laat men die pers links liggen, daar het peil harer argumentatie beneden alles staat.

De oorlog maakt 't nu eenmaal mogelijk, dat ook lieden van verdacht allooi naar boven komen. En er vallen ook andere dingen te zien en op te merken. Pas twee dagen geleden viel me de „Information" van 16 October in handen. Boven een der kolommen las ik: „Les Holandais et la guerre." Daarin gaf 'n lid der Societé des Gens de lettres, die M. Sincéritas teekent, een uittreksel weer van het rapport over de hulp aan de slachtoffers van den oorlog, uitgebracht door den minister van binnenlandsche zaken. Ik lees het volgende commentaar: „En sœur charitable, la Hollande accueillit avec bonté les malheureux Belges et les soigne avec dévouement."

De Fransche letterkundige bewijst zulks door de lijst weer te geven der buitengewone uitgaven gedurende 1915 en beloopend de mooie som van frcs. 18,642,769,80. Verder somt hij al de ondernemingen op hetzij door de Nederlanders tot stand gebracht, hetzij gesteund. Het is mij onmogelijk het artikel in zijn geheel weer te geven. Ik wil volstaan met het slot dat getrouw den geest weergeeft van het geheel:

„Bij het uitbreken van den oorlog namen meer dan 500 Hollanders vrijwillig dienst in Frankrijk: eenige honderden zijn gevallen op het veld van eer, anderen verdwenen, gevangen genomen of verminkt; velen dezer laatsten werden op 14 Juli 1916 tot hun voldoening beloond door de Fransche regeering, sommigen met het Oorlogskruis, anderen met de militaire medaille.

De overlevenden strijden thans nog op het front om het mooie Frankrijk te verdedigen tegen de Duitschers."

Sinds de cinema zoo populair is geworden, is dit tooneel een interessante leerschool geworden voor hen die hun oor willen te luisteren leggen naar de ziel van het volk.

In verschillende steden heb ik me onder het publiek der cinema's gemengd en ik kan getuigen dat bewust of onbewust de directeuren zich ten zeerste verdienstelijk maken om de Franschen de Nederlanders te doen beminnen. Het „stil leven" van het land van Schelde en Dollard wordt er als in een feërie op de film gebracht. Rijen blonde Friesche boerinnetjes, in hun kleurige nationale kleederdracht, lachen met hun blauwe oogen den toeschouwer tegen. De windmolens van de Zaanstreek wieken ijverig, schaduwen werpend op de zilveren spiegel der weteringen. Op de markt van Zwolle is 't druk van bieden en loven voor kraaknette, ronde varkens; in een andere straat heerscht het nijver leven rond de kaaskramen. Dat — dit tusschen haakjes — niet al de kaas naar Duitschland gaat, kon ik wel bemerken toen ik in Parijs rondkuierend voor een paar dozijn winkels de ronde Hollandsche roode bollen zag.

Als zoo alles in 't werk wordt gesteld om elkaar te leeren kennen en begrijpen, hoe kan 't dan anders of de hartelijkste verstandhouding moet er de vrucht van zijn? Ook drukte minister-president Briand de meening van gansch het Fransche volk uit, toen hij onlangs aan een groot Nederlandsch financier, die groote belangen in de landen der geallieërden heeft, verklaarde:

„De geallieërden zullen waarborgen moeten nemen tegen Duitschland. Het kan niet gedoogd worden, dat Duitschland in de toekomst misbruik maakt van de Nederlandsche gastvrijheid om handelsondernemingen in Nederland te stichten of waren op de wereldmarkt te brengen onder een Nederlandschen deknaam. Maar ik kan u stellig verzekeren, dat de betrekkingen met de neutrale landen na den oorlog, zoo mogelijk nog vriendschappelijker zullen zijn dan tegenwoordig."

Laten de Nederlanders de dingen maar koel bekijken. Met koel hoofd handelt men nuchter, ook temidden van den wereldbrand.

S. E. L. Maduro & Sons
en
Correa Hermanos & Co.

brengen ter kennis van het Publiek, dat zij alhier op den 1sten Januari 1917 eene naamlooze vennootschap tot de uitoefening van het bankiersbedrijf, in den ruimsten zin, zullen oprichten onder den naam van

MADURO'S BANK,

met een volgestort kapitaal groot fl. 1,000,000,—, aan welke Bank zij hun bankiershandel zullen overdragen.

Terzelfder tijd geven zij kennis, dat de Bank de volgende jaarlijksche rente zal vergoeden:

3% op inlagen op Spaarbankboekjes (minimum storting) fl. 5.—
4% op gelden in administratie (minimum) „ 2000.—
1½% op gelden in rekening-courant (minimum) „ 500.—

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt.

Curaçao, 23 December 1916.

HAVEN-NIEUWS
VAN 16 DEC. — 30 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Oranje Nassau	D Daasnoot	15 Dec	New York	17 Dec	Tucacas
Maracaibo	P W Johnson	16 „	New York	16 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	17 „	Maracaibo	18 „	La Guayra
Merida	A Johanson	20 „	La Guaira	21 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	21 „	Maracaibo	21 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	21 „	New York	21 „	La Guayra
Mimer	J Hopland	20 „	Maracaibo	21 „	New York
Oranje Nassau	D Haasnoot	22 „	Tucacas	28 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	27 „	La Guaira	27 „	New York
Merida	A Johanson	27 „	Maracaibo	27 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	30 „	New York	30 „	Maracaibo
Antonio Lopez	Antich	16 „	Colón	16 Dec	Barcelona
Heelsum	S Teenstra	16 „	Tucacas	18 „	London
Imitaca	Hendry	20 „	Pto Cabello	14 „	Bordeaux
Clotilde Cuneo	Buelr	20 „	New-Port Neus	? „	Cuba

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
20 de Julio	16 Dec	Aruba	*Frieda H*	16 Dec	Pto Cabello
Viuda alegre	18 „	StoDoming	*Ariminta H*	17 „	Pto Cabello
M Leoncita	18 „	Aruba	*Gacela H*	21 „	Maracaibo
2a Maria	19 „	Rio Hacha	*Sirena H*	18 „	Aruba
Dania H	19 „	Maracaibo	*Camia H*	18 „	Vela de Coro
Themis H	20 „	Maracaibo	*20 de Julio*	18 „	Aruba
Refugio H	20 „	Aruba	*Perla d'ozama*	19 „	Sto Domingo
Reina H	21 „	SJdPtoRico	*Providencia*	19 „	Vela de Coro
			Rita Otilia	20 „	vela de Coro
			Refugio H	21 „	Aruba

De reis van het s. s. **Philadelphia** zal wel 4 dagen later zijn dan de itinerario aangeeft. In plaats van 13 Dec. is 't pas 17 Dec. van New-York vertrokken.